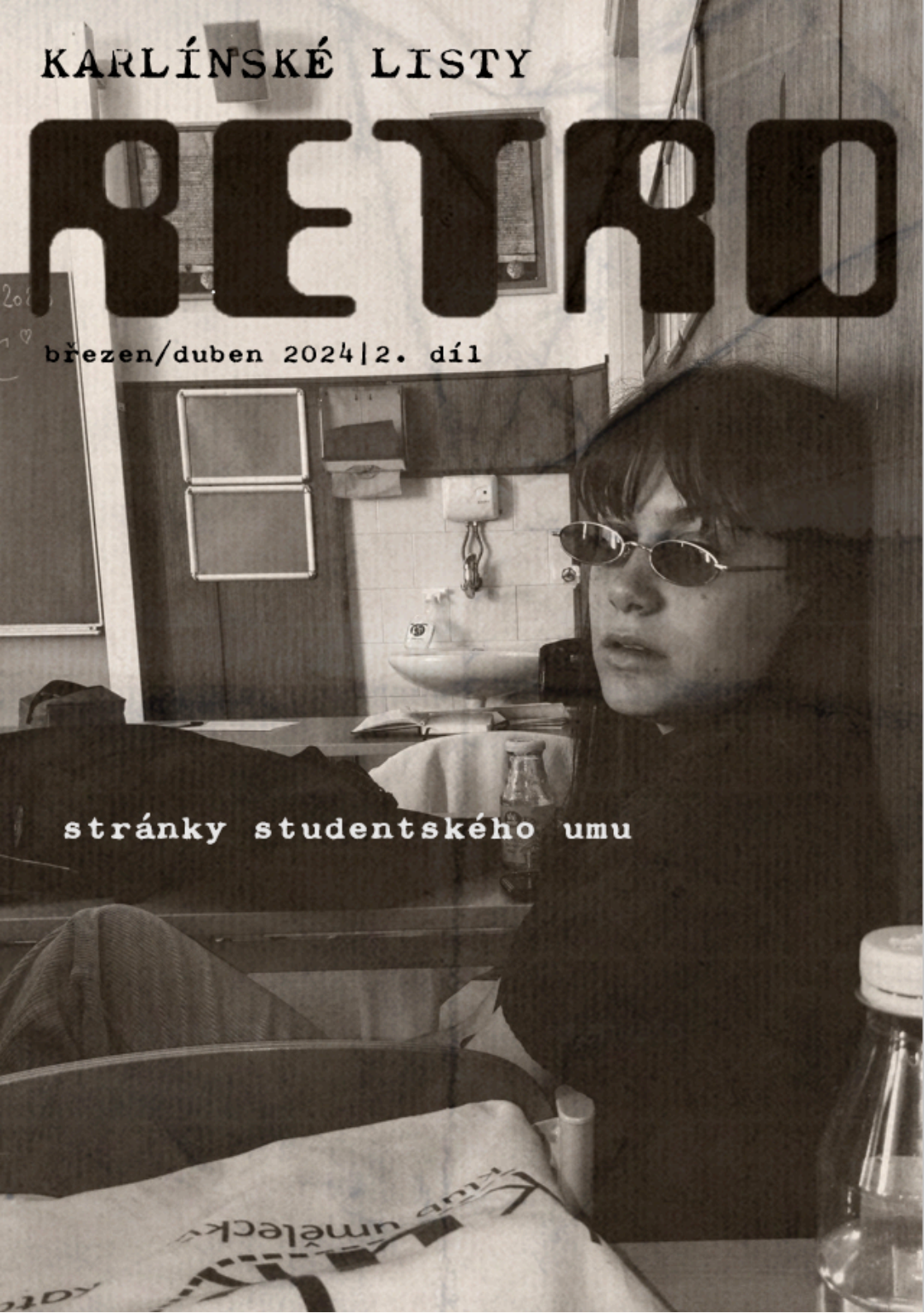

KARLÍNSKÉ LISTY

RETRO

březen/duben 2024 | 2. díl

stránky studentského umu

Na půdě, pod vrstvou prachu, skrývá se starý gramofon. Tajuplný a plný vzpomínek, odnáším si ho, abych mu zase dala život a vypustila záhady, jež v sobě skrývá, nechám jej zpívat vše, co bylo zapomenuto. Začíná hrát svou melodii, písně, jež žijí dodnes i ty, které jsme nechali časem utéct z našich pamětí. Jen ať zpívá, přenáší mě zpět do časů tak blízkých, ale tak dalekých. Nechám hudbu plynout místností, ať zaplní každou skulinku a každou buňku mého těla. Asi jsem zapomněla, jaké kouzlo v sobě nesou tóny, které nám přináší hudba minulého století. Život, který je utajen v každé notě, dává povzbuzení každé části mého těla a já se nechávám unášet na vlnách uměleckých děl, jež se linou pokojem a otevřeným oknem utíkají do světa roznášet malé kousky radosti těm, kteří jsou schopni se na chvíli zastavit a pustit každou malou i velkou myšlenku z hlavy, nechat starosti za zavřenými dveřmi a těm, co věří v kouzla ukryta hluboko v muzice a fotografiích, které pořídili naši dědečkové. Obdivujeme krásu a tajuplnost, která číhá v obrázcích usměvavých mladých lidí. Věnujme naše pohledy módním kouskům, která zapadly do neosvětlených rohů šuplíků a skříní našich babiček. Zatavme se na chvíli a kochejme se krásou, která ukrývá svou krásu a kouzla v letech minulých.

text - Linda Cerovská 3. C

ilustrace - Tomanová 1. B

Kunsthalle

Я ЗАВАО
О ТЕБЕ
ДО

for All

120901

120901

120901

120901

120901

120901

120901

120901

120901

-1989

Praha

ВОДНУ

ТЫ БЕЗРАБОТНЫЙ?

LOUTKY

NO TIME TO

be your self

30%

Olena Labanova 2. A

divadla
publika

MAK

28.9.2019 - 2.2.2020
Regionální muzeum v

PANELÁKY

Když se řekne "retro", představím si zežloutlý obraz, na němž se v pozadí hrdě tyčí paneláky, jedni z mnoha postavených za totality, osvětlené jako nová expozice v muzeu a namísto běžných osvětlovačů je svými paprsky osvětluje samo slunce. Uprostřed té betonové jungle si hraje skupinka dětí. Skákají přes švihadlo, prolézají prolézačky, kopou kopanou a hrají čáru s céčky. Asfaltovou silnici krášlí křídový panák. Děti na něm poskakují. Z třetího patra volá matka zpátky své ratolesti. Oni zase křičí zpět, že ještě pět minut. Došli jí nervy a vylezla z paneláku. Z paneláku.

Paneláky. Pro některé symbol totality, pro některé kulturní dědictví, pro některé bydliště pro většinu všední součást města a údajně pro některé cizince tajuplná exotika. Čím se vyznačují, jak se liší od předešlých budov a více o nich zjistíte v tomto článku.

Zprvu bychom si měli definovat, co takové paneláky jsou. Ve Wikipedii je napsané, že paneláky jsou domy z prefabrikovaných panelů. Ty se vyrobí kdesi v továrně a dovezou se na místo stavby. Tato metoda je dodneška využívána, tudíž pojem paneláky není nejpřesnější. Pro upřesnění které paneláky myslím je zde charakteristika:

- Hranaté tvary
- Ploché střechy
- Hluboko vsazené okna
- Postavené mezi lety 1940–1989

Již v roce 1940 byl zahájen vývoj panelové budovy firmou Baťa. V roce 1940 vznikl domek z litého betonu, což byl předchůdce paneláků. Poté v 50. a 60. letech začala výstavba, především na periférii tehdejší Prahy, paneláku. Noví členové v sousedství Praha. Secesní činžáky zastávaly funkce mazáků a ještě si urovnávaly účty s funkcionalistickými baráky a vilkami. Kde se vzali tu se vzali monotonní a jednoduchý kvádřící, kteří se množili tak rychle, jak se v té době vytrácela demokracie z vlády. Abychom pochopili změnu, která se tehdy odehrála, bylo by dobré porovnat prvky jednotlivých slohů.

Secesní stavby se vyznačují ornamentálností, často přírodními motivy. Stavěla se proti jednoduchosti a jednotvárnosti, kterou přinesla průmyslová revoluce.

Funkcionalismus se vyznačuje účelovými domy s jednoduchými tvary. Za první republiky se většinou stavěly vilky a nějaké ty účelové budovy, ale ty měly od paneláků ještě daleko. Na počátku 20. let se honosily činžáky z první republiky slohem historizujícím, tudíž na nich můžeme vidět prvky antiky, gotiky nebo i baroka. Změna nastala v 30. letech, kdy se začaly fasády zjednodušovat. A náhle se začaly stavět, tehdy ještě na loukách, paneláky. A proč? Totalitní vláda potřebovala levně a rychle postavit bydla pro pracovní ptactvo. Celkem jich bylo na území ČR postaveno 80 000. S jejich výstavbou se upustilo v 90. letech, západní Evropa již v 70. letech. Po počátku nového tisíciletí mnoho paneláků prošlo zateplením a z fádní šedivé se jejich svršky proměnily na různorodé barvy.

Ať už máte jakékoliv mínění o panelácích, vzpomeňte si na slova Vladimíra 518 „Drtivá většina takzvané komunistické architektury nemá co do formální stránky s touto ideologií nic společného, přesto na ní dodnes ulpívá nános negativních emocí a neporozumění. Dlouhodobě se bohužel nedaří najít zdravý vztah k této dnes již historické architektuře, proto z ulic našich měst mizí jedna důležitá stavba za druhou. Pokud se nám jako společnosti nepodaří uchovat alespoň to zbývající z kvalitních staveb začátku druhé poloviny 20. století, vymažeme tak jednou pro vždy kus vlastní historie a kulturní paměti. Tato slova se týkají jeho vydané fotoknihy "Architektura 58-89", jež se zabývá architekturou v tehdejší ČSR. A jaká je vůbec budoucnost paneláků? Jedni tvrdí, že se blíží konec jejich technické životnosti, druzí jim ještě dávají sto let. První strana by je chtěla zdemolovat a zrecyklovat panely na výstavbu jiných baráků. Ať už se stane cokoliv, paneláky jen tak nevymažeme z historie. Jsou to památky socialismu a jejich odkaz žije i nadále.

NEVE
AND FOR THC
HAVEN'T F

WOODSTOCK
MUSIC & ART FAIR
presents
**AN
AQUARIAN
EXPOSITION**
in
WALL KILL, N.Y.

SAT., AUG., 16

SUN., AUG., 17

The Band
Jeff Beck Group
Blood, Sweat and Tears
Joe Cocker
Cream, Little and Nash
Iron Butterfly
The Moody Blues
The Who
Johnny Winter

All programs subject to change
without notice

WOODS \$0
MUSIC AND ARTS FAIR

JIMI HENDRIX

JANIS JO

🎵 **AUGUST 15-16-17 - 1969**
THREE DAY PEACE AND MUSIC FE

• FRIDAY THE 15th - Joan Baez, Arlo Guthrie, The
Havens, Sly & The Family Stone, Tim Hardin
Nick Bones, Sha Na Na

- SATU HE 10th - Canned Heat, Creedence

• **SUNDAY** *The* **11**
and *Joe* **12**
Joe **13**

WOODSTOCK

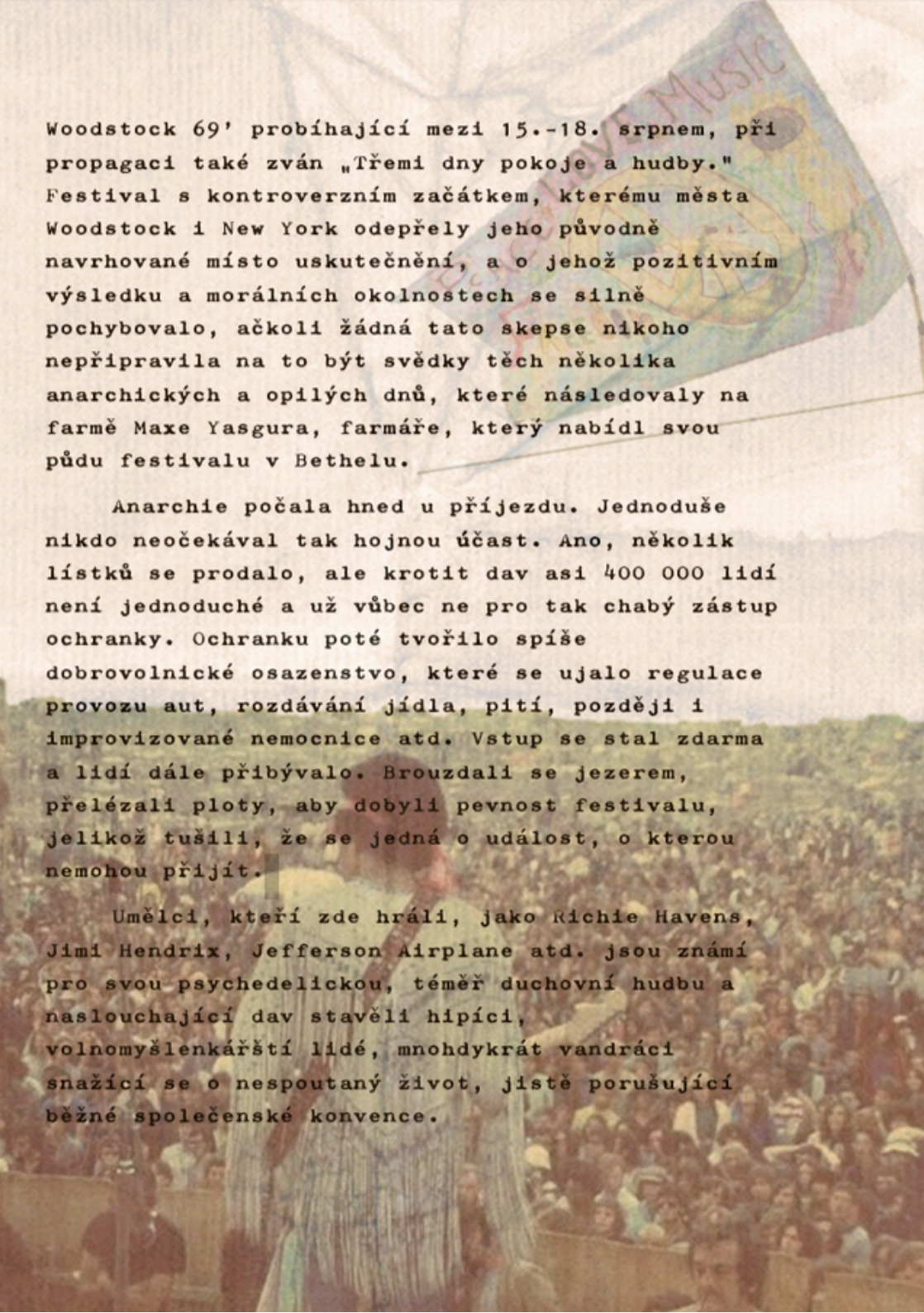
Where It All Began

Countess of Caithness and Sutherland

END THE
WAR
BEFORE IT
ENDS
YOU

Woodstock 69

Mezi mnou a zemí nic není. Nohy mám bosé. Tak je to od té doby, co jsem tady. Množstvím dnů tu strávených si nikdo není jist. Konečně máme pocit, že jsme rozlouskli záludnou otázku času a to tak, že jsme ho začali ignorovat. Jsme tady a teď a snad tu tak nadále budeme. Pod nohama tráva a hlína, nad hlavou mraky a pomalu jedna, druhá, třetí a z nenadání statisíce kapek na nás se řítících a ovládajících naše smysly. Pouštíme se do extatického tance, z hlíny pod nohama je bahno, jsme celí zablácení, ale paradoxně také očištění. Je to vlna silná a všeci kolem se bouřlivému proudu poddávají. Tváří k obloze, s ústy otevřenými jako divé mainady. Zatím ale nejsme zcela očištěni. Voda sice smývá z pokožky špínu, ale do nejhlubších štěrbin proniknout nemůže. Na to je tu s námi ještě jedna mocnost, jejíž jádro je v rukou muzikanta, který už napřahá své prsty. Ach! Ten zvuk, co je schopen vyprodukovat intuitivními údery či prstoklady. Jeho nástroj jakási nástavba samotného těla za doprovodu hlasu kazatele. Toto je ta pravá kázeň, jež dodává nám smysl a pravdu. Zvuk, který rozhání mrákoty myslí nás smrtelníků a uceluje praskliny našich srdcí. Co srdcí! Našich duší! Jsme venku, je tu mokro a dusno. Je to Déšť? Slzy? Pot? Vlhký dech cizince? Kdo ví! Teď víme jistě jen to, že slyšíme chorál lidské existence. Jsme jeho svědky a budeme jeho mesiáši. Den v noc a noc v den se promění, jak už jsme dávno zvyklí, čas odchodu nastává. Sbohem vesničko má, úlomek srdce tu každý z nás zanechá, porozhlédneme se kolem planiny, kde možná stali jsme se něčím víc, nežli jen poblázněnými těly prostých lidí. Nasedneme do aut s bratry. Odjíždíme. Na jazyku píseň, na tvářích slzy a v hlavě vzpomínka na již znovu ztracený Ráj.

Woodstock 69' probíhající mezi 15.-18. srpnem, při propagaci také zván „Třemi dny pokoje a hudby.“ Festival s kontroverzním začátkem, kterému města Woodstock i New York odepřely jeho původně navrhované místo uskutečnění, a o jehož pozitivním výsledku a morálních okolnostech se silně pochybovalo, ačkoli žádná tato skepse nikoho nepřipravila na to být svědky těch několika anarchických a opilých dnů, které následovaly na farmě Maxe Yasgura, farmáře, který nabídl svou půdu festivalu v Bethelu.

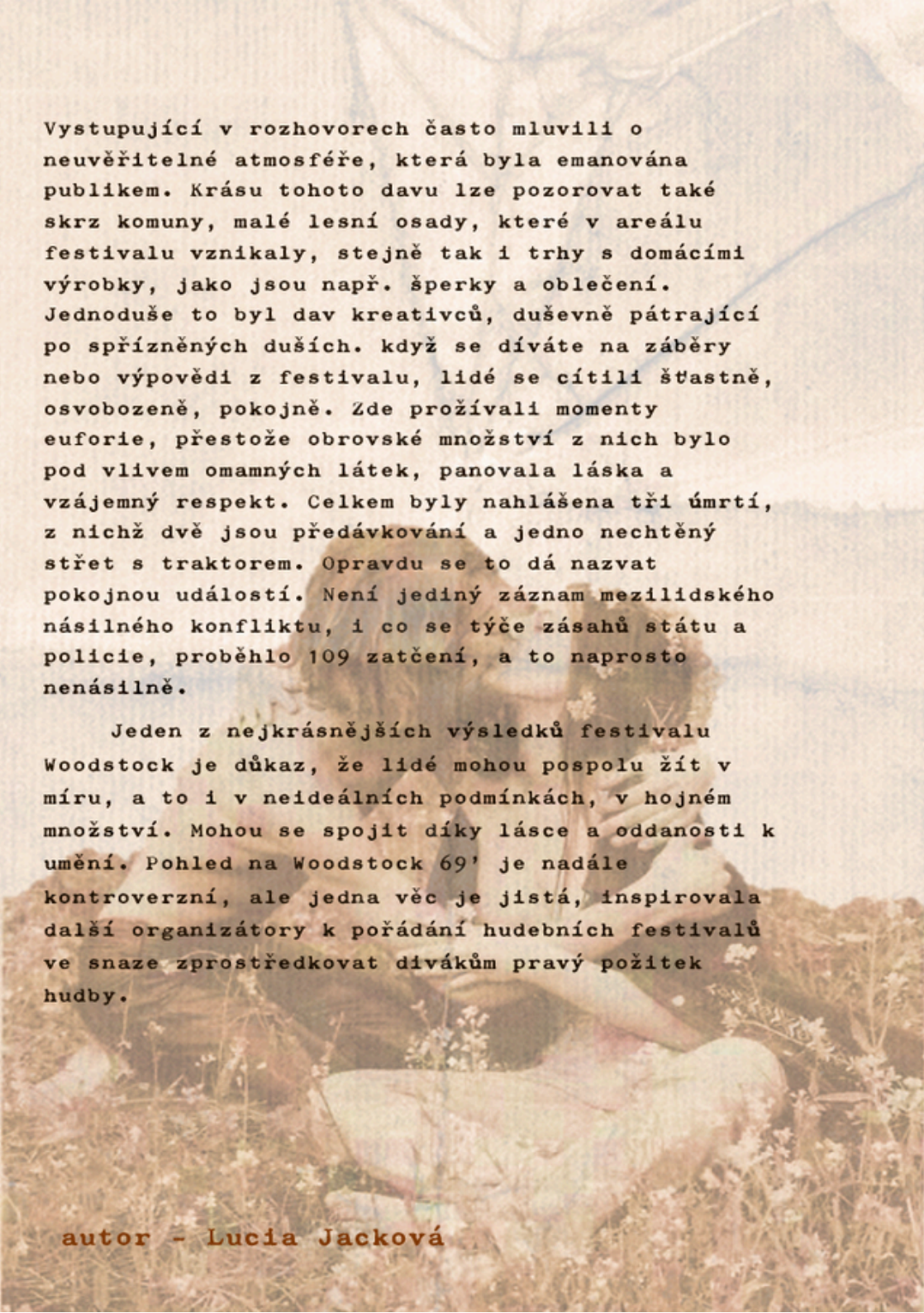
Anarchie počala hned u příjezdu. Jednoduše nikdo neočekával tak hojnou účast. Ano, několik lístků se prodalo, ale krotit dav asi 400 000 lidí není jednoduché a už vůbec ne pro tak chabý zástup ochranky. Ochranku poté tvořilo spíše dobrovolnické osazenstvo, které se ujalo regulace provozu aut, rozdávání jídla, pití, později i improvizované nemocnice atd. Vstup se stal zdarma a lidí dále přibývalo. Brouzdali se jezerem, přelézali ploty, aby dobyli pevnost festivalu, jelikož tušili, že se jedná o událost, o kterou nemohou přijít.

Umělci, kteří zde hráli, jako Richie Havens, Jimi Hendrix, Jefferson Airplane atd. jsou známí pro svou psychedelickou, téměř duchovní hudbu a naslouchající dav stavěli hipíci, volnomyšlenkářští lidé, mnohdykrát vandráci snažící se o nespoutaný život, jistě porušující běžné společenské konvence.

Není také divu, že tímto davem kolovalo nesčetné množství drog, zejména marihuana a klasická psychadelika. Proto také nemocnice, která na festivalu vznikla, sloužila často k ošetřování lidí, prodávajících předávkování či jiné špatné stavy vyvolané drogou. V tomto případě jim dobrovolníci poskytovali jak potřebnou fyzickou, tak psychickou výpomoc. Celkem nahlášených zdravotních problémů bylo 5000, z nichž 800 důsledky drog.

Lidé se museli vypořádat s obrovským množstvím špatné organizace. Čelili deficitu jídla a pitné vody pro takovou kvantitu účastníků. Proto se organizátoři uchýlili k transportu vrtulníky. Stejně tak museli být vrtulníkem přepravováni i někteří umělci, jelikož byl provoz plně zablokovan. Obecně se nemohli držet plánovaného repertoáru a pořadí umělců. Někteří hráli o několik hodin déle, např. Richie Havens, když kapela Sweetwater uvízla v dopravě, nebo např. Jimi Hendrix hrál až po plánovaném konci festivalu. Zde zaznělo jeho ikonické ohlušující podání národní hymny na elektrické kytáře. Festival byl nesmírně finančně nákladný a organizátoři dluhy ještě leta spláceli. K tomu jim ale napomohl dokumentární film o Woodstocku z roku 1970 od Michaela Wadleigha, který byl velice úspěšný se značným peněžním výnosem.

Vystupující v rozhovorech často mluvili o neuvěřitelné atmosféře, která byla emanována publikem. Krásu tohoto davu lze pozorovat také skrz komuny, malé lesní osady, které v areálu festivalu vznikaly, stejně tak i trhy s domácími výrobky, jako jsou např. šperky a oblečení. Jednoduše to byl dav kreativců, duševně pátrající po spřízněných duších. Když se díváte na záběry nebo výpovědi z festivalu, lidé se cítili šťastně, osvobozeně, pokojně. Zde prožívali momenty euforie, přestože obrovské množství z nich bylo pod vlivem omamných látek, panovala láska a vzájemný respekt. Celkem byly nahlášena tři úmrtí, z nichž dvě jsou předávkování a jedno nechtěný střet s traktorem. Opravdu se to dá nazvat pokojnou událostí. Není jediný záznam mezilidského násilného konfliktu, i co se týče zásahů státu a policie, proběhlo 109 zatčení, a to naprosto nenásilně.

Jeden z nejkrásnějších výsledků festivalu Woodstock je důkaz, že lidé mohou pospolu žít v míru, a to i v neideálních podmínkách, v hojném množství. Mohou se spojit díky lásce a oddanosti k umění. Pohled na Woodstock 69' je nadále kontroverzní, ale jedna věc je jistá, inspirovala další organizátory k pořádání hudebních festivalů ve snaze zprostředkovat divákům pravý požitek hudby.

autor - Lucia Jacková

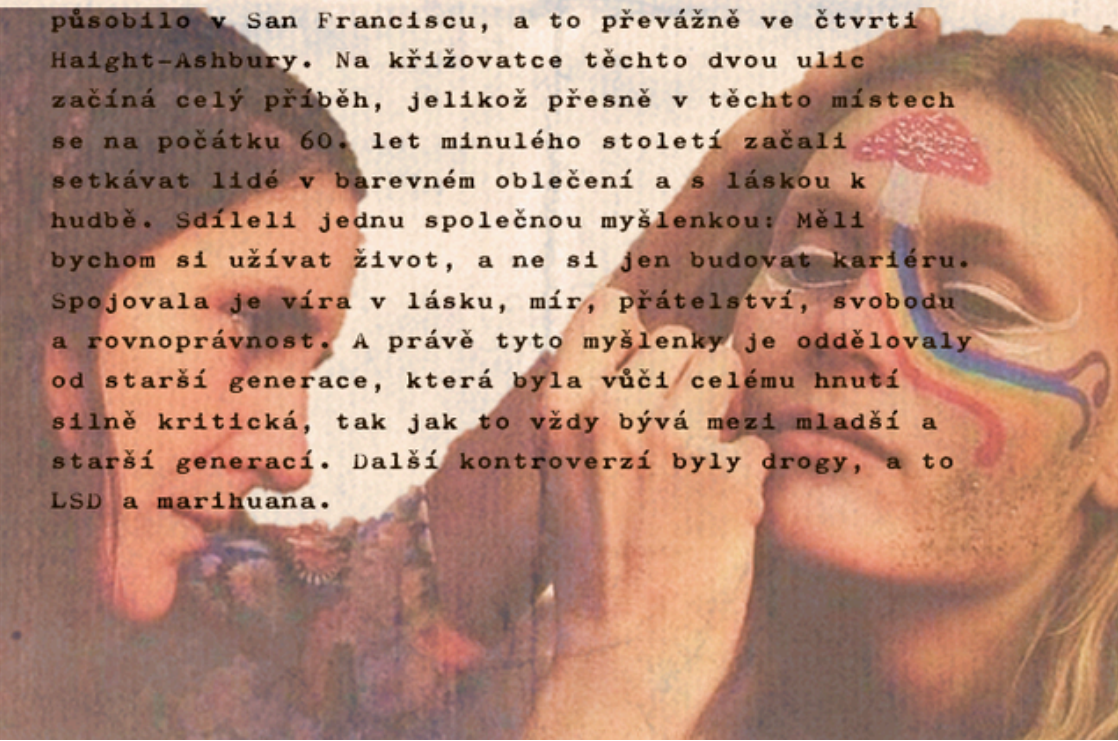
HIPPIE HNUTÍ

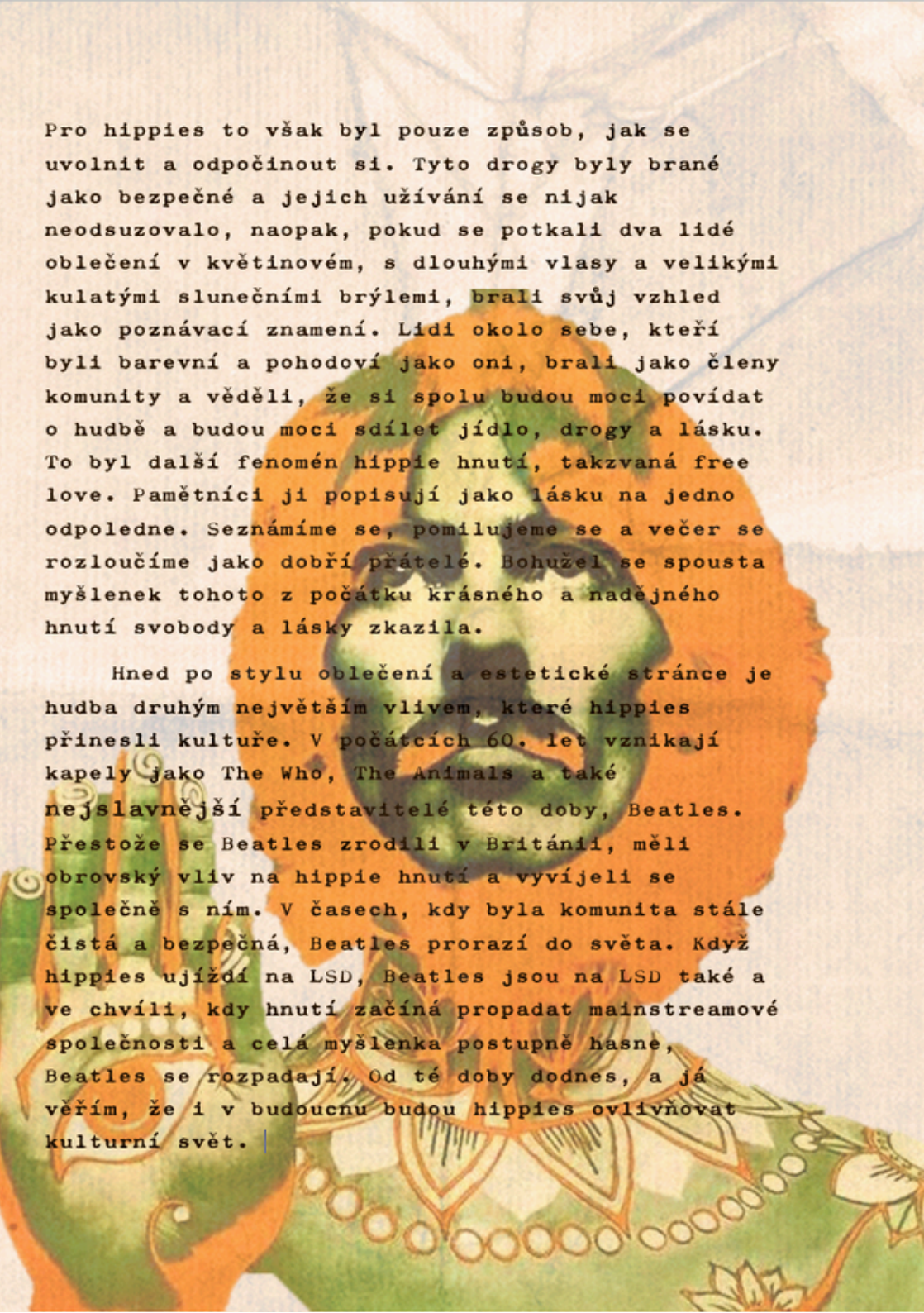
REVOLUČNÍ KVĚTINA AMERIKY

Hippies všichni známe, barevné oblečení, dlouhé vlasy, láska k hudbě, drogy a sex. V dnešní módě a hudbě se stále projevuje vliv, který začal v 60. letech minulého století. Ale jak se toto hnutí rozšířilo, jaký mělo vliv ve své době, to už tak známé není. Mě myšlenky a i móda hippies inspiruje a velice zajímá, tak se pojďme na tyto barevné revolucionáře podívat zblízka.

Celá myšlenka hippie hnutí vycházela z beatníků, literárního směru druhé poloviny 50. let. Byli inspirací. Odmítali konvenční společnost a oceňovali svobodné sebevyjádření, tím se stali vzorem. Hnutí se zrodilo a ve své největší kráse a čistotě působilo v San Franciscu, a to převážně ve čtvrti Haight-Ashbury. Na křižovatce těchto dvou ulic začíná celý příběh, jelikož přesně v těchto místech se na počátku 60. let minulého století začali setkávat lidé v barevném oblečení a s láskou k hudbě. Sdíleli jednu společnou myšlenkou: Měli bychom si užívat život, a ne si jen budovat kariéru. Spjovala je víra v lásku, mír, přátelství, svobodu a rovnoprávnost. A právě tyto myšlenky je oddělovaly od starší generace, která byla vůči celému hnutí silně kritická, tak jak to vždy bývá mezi mladší a starší generací. Další kontroverzí byly drogy, a to LSD a marihuana.

Pro hippies to však byl pouze způsob, jak se uvolnit a odpočinout si. Tyto drogy byly brané jako bezpečné a jejich užívání se nijak neodsuzovalo, naopak, pokud se potkali dva lidé oblečení v květinovém, s dlouhými vlasy a velikými kulatými slunečními brýlemi, brali svůj vzhled jako poznávací znamení. Lidé okolo sebe, kteří byli barevní a pohodoví jako oni, brali jako členy komunity a věděli, že si spolu budou moci povídat o hudbě a budou moci sdílet jídlo, drogy a lásku. To byl další fenomén hippie hnutí, takzvaná free love. Pamětníci ji popisují jako lásku na jedno odpoledne. Seznámíme se, pomilujeme se a večer se rozloučíme jako dobří přátelé. Bohužel se spousta myšlenek tohoto z počátku krásného a nadějného hnutí svobody a lásky zkazila.

Hned po stylu oblečení a estetické stránce je hudba druhým největším vlivem, které hippies přinesli kultuře. V počátcích 60. let vznikají kapely jako The Who, The Animals a také nejslavnější představitelé této doby, Beatles. Přestože se Beatles zrodili v Británii, měli obrovský vliv na hippie hnutí a vyvíjeli se společně s ním. V časech, kdy byla komunita stále čistá a bezpečná, Beatles prorazí do světa. Když hippies ujíždí na LSD, Beatles jsou na LSD také a ve chvíli, kdy hnutí začíná propadat mainstreamové společnosti a celá myšlenka postupně hasne, Beatles se rozpadají. Od té doby dodnes, a já věřím, že i v budoucnu budou hippies ovlivňovat kulturní svět.

Bohužel, jak všichni víme, i květinová revoluce si prošla svým krušným obdobím a v druhé polovině 60. let postupně zaniká. Vrcholem stále čisté a bezpečné komunity je přelom roku '66 a '67. V této době je San Francisco nejlepším místem k životu, pokud jste sdíleli myšlenky lásky, svobody a míru. V roce 1967 však přichází na scénu mainstream a jistým způsobem zabodne dýku do květinového srdce hippie hnutí. V létě téhož roku bylo do San Francisca svoláno Summer of Love a asi sto tisíc lidí přijelo do čtvrti Haight-Ashbury a naprosto ji zničili. Nebylo dostatek místa pro všechny, parky a ulice byly přeplněné, zvýšila se cena bydlení, které bylo do té doby velice dostupné. Narostlo procento kriminality a čtvrt' již nebyla bezpečným místem. Nebyl dostatek jídla a mezi lidmi se také začaly vyskytovat „špatné“ drogy. Lidé se necítí bezpečně, policie a FBI mají informátory napříč celou komunitou. Obrovský nárůst mají také nemoci, pohlavně přenosné choroby a také nadprůměrně mnoho případů infekcí, které lidé získali šlápnutím na injekční stříkačky, protože bylo zvykem chodit bos. Všechny tyto okolnosti naprosto ničí čisté hippie hnutí, které se dále šíří jako mainstreamová subkultura a ztrácí svůj počáteční smysl.

V dnešní době s námi však stále přetrvává odkaz květinové generace, a přestože již nikdy nevrátíme čisté a nadějně počáteční hippie hnutí, myšlenky, které nám přineslo, nezapomeneme. Kulturně hippies ovlivnili svět módy a hudby. Barevné květinové oblečení se nám ve své podobě vrací každé léto a kapely jako jsou Beatles, budou žít navždy. Díky hippies se také rozšířila témata svobody, rovnoprávnosti bez ohledu na pohlaví, barvu pleti a sexualitu. Hippies byli také první, kdo otevřeně demonstrovali proti válce. Tyto jejich odkazy nesmíme nikdy zapomenout a měly by se v naší kultuře a našem myšlení nést navždy.

autor - Linda Cerovská

NÁROD PSÍCH VOJÁKŮ

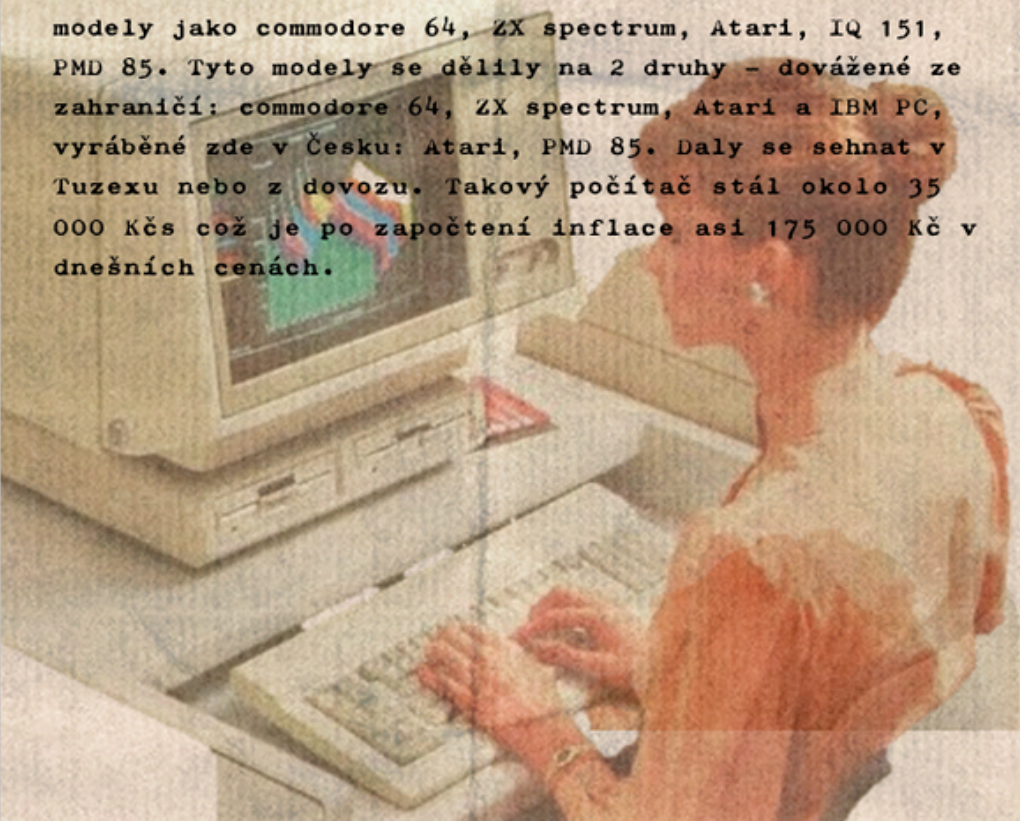
RETRO POČÍTAČE V ČSR

Vůbec první počítač v ČSR se datuje podzimu roku 1957, kdy v Ústavu

matematických strojů na Loretánském náměstí poskytl první výpočty

SAPO (samočinný počítač). Byl to reléový* počítač s magnetickou bubnovou pamětí o kapacitě 1024 32bitových slov (4kB). Zvládl 10 000 operací za hodinu (cca 3 operace za sekundu), což v porovnání oproti dnešními nejvýkonnějšími monstry je jen zlomek výkonu. Zabíral 5 místností o ploše 100 m² s elektrickým příkonem 15kW. Pracoval do února roku 1960, kdy došlo k požáru v reléové části stroje. Požár sice poškodil pouze 2 % z celkového zařízení, ale vzhledem k konstrukční zastaralosti nebyl již opraven.

Ale teď zpátky do období socialismu, kdy u nás vládly modely jako commodore 64, ZX spectrum, Atari, IQ 151, PMD 85. Tyto modely se dělily na 2 druhy - dovážené ze zahraničí: commodore 64, ZX spectrum, Atari a IBM PC, vyráběné zde v Česku: Atari, PMD 85. Daly se sehnat v Tuzexu nebo z dovozu. Takový počítač stál okolo 35 000 Kčs což je po započtení inflace asi 175 000 Kč v dnešních cenách.

Na těchto modelech se daly dělat různé věci, například programovat. Mohli jste pracovat v jazycích jako byl basic, pascal a assembler. Nebo hrát různé videohry. Na počítači PMD 85 se hrál titul jako Manic Miner, kde jste hráli za horníka a snažili jste se dostávat hlouběji a hlouběji. Skvělou videohru, jako Green Berets, jste si mohli vyzkoušet na ZX Spectrum. Kde jste za americké vojáky, kteří infiltrují nepřátelskou základnu. A pak mnoho dalších.

Pokud byste snad chtěli zavzpomínat nebo si zkusit, jak to kdysi bylo, je možné si na svém současném počítači spustit takzvaný emulátor, který vám simuluje starý operační systém. Můžete si zaprogramovat v Basicu nebo se vydat na videoherní dobrodružství.

**Reléový počítač: Jde o stroj schopný provádět jakékoliv numerické výpočty podle programu zadaného na děrném štítku*

**Pflops: je zkratka pro počet operací v pohyblivé řádové čárce za sekundu*

Operations Per Second), což je obvyklé měřítko výpočetní výkonnosti počítačů.

autor - Jakub Michaeli

KONEC ZVONEC!

šéfredaktorky - Linda Cеровská, Lucia Jacková

redakce - Zuzana Peiskerová, Ryan Devitt, Jakub Michaeli

grafika - Lucia Jacková

Moc děkujeme všem tvůrcům ilustrací a koláží!

Zvláštní poděkování paní Boháčové, Foersterové, Leibl a panu Sumcovovi!

